

№ 28 / 22.02.2019г.

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. Иван Смилов ,д.м.н. Катедра по анестезиология и интензивно лечение на МФ –София- пенсионер

На дисертационния труд на д-р Велимир Иванов Папазов на тема „ПОСТОЯННИ И ВРЕМЕННИ ЦЕНТРАЛНИ ВЕНОЗНИ КАТЕТРИ - ПРИЛОЖЕНИЕ В ХЕМОДИАЛИЗАТА И ХЕМАТОЛОГИЯТА „

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор „.

Д-р Велимир Иванов Папазов завършва медицина в Медицинска Академия –София през 1989 г. Започва работа като ординатор в общинска болница гр. Елин Пелин, след това в Окр. Болница Рачо Ангелов –София.

От 1992 г става асистент в Клиничния център по хемодиализа на Александровска болница- София. През 2010-2016 г. е анестезиолог в сектор трансплантация, СБАЛ ХЗ. От 2006 до сега е главен асистент –анестезиолог в КЦХД на Александровска болница-София . Д-р Папазов придобива специалност по анестезиология и реанимация през 1997 г. Изкаral е допълнителни курсове за обучение по : екстракорпорални методи за очистване на кръвта ,перитонеална диализа ,регионална анестезия,интензивни грижи в нефрологията- Виченца-Италия-2011 г.,Временен и траен съдов достъп в хемодиализата-2011 г .в Кобург- Германия.

Д-р Папазов има 4 публикации в две български и две чужди списания. Участва в с глави в две монографии- Нефрология ,ред.Е.Паскалев – София 2015 г.,Перитонеална диализа- София 2008г.Участвал е в 9

международн конгреси и конференции-в Италия,Франция,Испания,САЩ и Япония.Във връзка с дисертационния труд има 1 публикация в Hippokratia Journal -2006 г. с импакт фактор 0,589.Има и 3 участия с доклади във национални научни форуми.Дисертатнът владее руски и английски език.

Дисертационният труд е написан на 171 стандартни машинописни страници и е много добре онагледен със 54 снимки,15 таблици и 20 фигури.Библиографията съдържа 217 автори ,от които 14 са на кирилица ,а останалите на латиница .

Дисертационният труд е структуриран правилно ,като има обширен увод по разработваните проблеми, материал и методика, собствени разработки резултати, обсъждане,изводи и приноси.

Темата на дисертационния труд е особено актуална и важна от теоритична и клинично-практическа гледна точка ,като се има предвид особено нарастващата необходимост от поставяне на Централни венозни катетри/ЦВН/ при случаи на хемодиализа,хематологични случаи , в отделенията за анестезия и интензивно лечение,диабетно болни, химиотерапия,кардиология,при животоспасяващи и животоподдържащи процедури,терминални състояния и др. Авторът правилно изтъква някои от основните причини за увеличаване броя на постоянните тунелизиирани катетри /ПТК/,а именно-увеличаване на хората с диализни нужди-поголяма продължителност на живота и диализния стаж.Правилно се споменава ,че се изчерпват класическите методи за съдов достъп-артерио-венозни фистули и съдови протези.Такива постоянни тунелизиирани катетри се използват и при пациенти с анатомични особености,съдови заболявания ,напреднала възраст,тежки онкологични заболявания и др.

В настоящия дисертационен труд се представят изследванията от приложението на временните и постоянни ЦВК в нефрологичната практика и по-специално при хемодиализа.Изследвано е и значението на ЦВК в хематологичната практика-при трансплантация на стволови клетки. Оценява се и значението на метода и мястото на поставяне на ЦВК за честотата на усложненията и преживяемостта при поставени ЦВК.

Целите и задачите на изследванията са правилно детерминирани и резултатите са от проведените собствени изследвания. В материала са използвани ретроспективни и проспективни данни за прилагането на временни и перманентни/тунелирани/ венозни катетри в клиниката по хемодиализа на „Александровска“ болница в София и клиниката по трансплантиране на хемопоетични стволови клетки в СБАЛХЗ-онкохематология. В КХ на Александровски болница са имплантирани за периода 2011-2016- общо 1033 временни ЦВК и 330 ПТК. В отделението за трансплантиране на хемопоетични стволови клетки и сектора по плазмафереза, цитафереза и екстракорпорална фотофереза са били имплантирани 752 временни ЦВК и 45 ПТК.

Впечатляват големите бройки на изследваните пациенти, което е и гаранция за възможността от получаване на собствени достоверни резултати от проучванията. Подробно са представени демографските данни на изследваните 821 мъже и 410 жени. Средната продължителност на ХД е била 45+/- 16 месеца за период от 6 години. За катетеризация са били използвани вътрешна югуларна вена-865 случая, феморални вени-278 случая, подключични вени- 88 случая. Използвана е била техниката на Селдингер за ЦВК. От направения анализ се вижда, че през годините 2011-2016 в клиниката по ХД се увеличават бройките на ЦВК- 214 и на ПТК-65. За хемодиализа предпочитания достъп е бил V.J.I.D.- при 45% от катетеризацията.

Отчитани са били стриктно ранните усложнения при ЦВК за хемодиализа-хематоми в областта на пункционното място- 10 феморални и 6 югуларни, ранно кървене около катетера-52 случая, артериална пункция-38 случая. Тези усложнения съвпадат с честотата им, съобщавана в литературните източници. Най-честите късни усложнения при временните венозни катетри за ХД са били: катетерна дисфункция- регистрирани са били 136 случая при ЦВК и 31 при ПТК, като под това се разбира слаб дебит и недостигане на адекватен кръвен поток от 250-300 мл/мин. а по-рядко е имало и висок дебит- налагащ корекция. Рядко са наблюдавани като причина прегъване на катетера и скъсване на водача при трудни катетеризации.

Други усложнения ,които са били наблюдавани са : инфекция на изходното място-108 случая,сепсис -118 случая-лекувани за генерализиран сепсис,тромбоза на ЦВС -23 случая, хемоторакс – при 8 пациента,пневмоторакс-2 случая. В обсъждането се отбелязва нарастване на броя на ЦВК за хемодиализа от 2011 до 2016 г. с около 30%.При постоянните тунелизиирани катетризации /ПТК/ броят също се покачва с 15 %. Авторът подчертава ,че усложненията при v.subclavia са най-чести.Доказва се че почти всички съдови катетри са колонизирани с микроорганизми,които са отложени като микрофилм по повърхността на катетера.Само малка част от отложените микроорганизми реално причиняват инфекция,която се проявява когато броят на колонизироните бактерии надхвърли определен количествен праг.

От направените изводи определен теоретично –практически принос имат наблюденията, че се увеличава броят ан ЦВК и ПТК при случаи на хронична хемодиализа и при онкохематологични случаи.Авторът посочва че от особена важност за успеха на катетризациите и по-малкото усложнения от особено значение е изборът на венозния път,самият катетер,техниката на имплантацията,приетите стандарти за добра медицинска практика,както и опитът и сръчността на изпълнителя на манипулацията.Авторът установява ,че имплантирането на ПТК под ехографски и ангиографски контрол е метод на избор при пациенти със стенози и тромбози на ЦВ съдове.Заслуга на автора е внедряването на тези методи в клиничната практика у нас.Ценен е приносът от изследванията на автора ,относно най-честите причинители на микробни инфекции ,тяхната диагностика и лечение при случаите на ХД.Принос за клиничната практика при ЦВК и ПТК са изтъкваните от автора ранни и късни усложнения и тяхното лечение,при имплантиране на ЦВК в хематологичната и онкологична практика,където трябва да се имат предвид и нарушенията на съсираваемостта.

С посочените от автора приноси съм съгласен,като особено подчертавам значимостта на въвеждането и използването на техника за имплантация на ПТК по Селдингер ,без използване на интродюсер,без инцизия и под ултразвуков контрол. Това проучване е едно от най-подробните у нас относно практическите и технически особености на най-често

използваните техники за катетризация на ЦВС. За пръв път у нас се прави системен анализ на приложението на ЦВК в хематологията и онкохематологията за целите на цитафереза, плазмафереза и фотофереза.

В заключение, като имам предвид всички гореспоменати приноси и клинико-теоретични препоръки на дисертационни труд, убедено препъръчвам на уважаемото Жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Велимир Иванов Папазов.

Съставил становището :

/ проф.д-р И.Смилов,д.м.н./

София 23.02.2019 г.